

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

List za državne nameščence in upokojenca

Neodvisnost sodnikov

Zaradi načelne važnosti tega vprašanja, ki ne zadeva samo sodnikov samih, temveč je bistvenega pomena tudi za ves naš stan, objavljamo v prevodu sledeči članek, katerega je v zagrebškem »Obzoru« konec avgusta napisal dr. I. P. Naj govori članek sam:

»V nekaj dneh, namreč 3. septembra t. l., dobe sodniki kraljevine Jugoslavije stalnost in nepremestljivost. Stalnost torej in nepremestljivost sodnikov je s stališča sodnikov osebna pridobitev, s stališča državljanov pa splošna pridobitev. Kot splošna pridobitev je mnogo važnejša in večja od osebne, zakaj sodnikom stalnost in nepremestljivost ni dana osebno zaradi njih samih, temveč zaradi njihove službe, zaradi tistih, katerim je ta služba namenjena, zaradi državljanov.

V dobi, ko se — ne brez razloga — posveča vsa pozornost gospodarskim in socialnim nalogam, radi padamo v ekstrem, da se moralni momenti podcenjujejo. Tako si državljani pogosto niso popolnoma svesti ogromne važnosti in potrebnosti sodniške neodvisnosti in njenih jamstev za sojenje. Pa vendar so zaman vse socialne dobrine, ves napredek civilizacije in največja gospodarska blaginja, če pravni red, v katerem so te dobrine, napredek in blaginja zajeti, ni zavarovan s sodniško neodvisnostjo, ta pa spet s stalnostjo in nepremestljivostjo. Vse kar državljan sam pridobi ali kar mu še tako sposobna državna uprava daje, morejo vsak trenutek ogroziti s svojim delovanjem sodniki, ki nimajo neodvisnosti. Isto velja tudi za državljanske pravice. Sodniška neodvisnost je njihov najzanesljivejši čuvar. Ona je torej ne le politični, temveč tudi gospodarski in socialno važen činitelj, da ne govorimo o silnem vzgojnem in nravnem vplivu te neodvisnosti na sodnike in državljanje. Khuen je to prav dobro vedel in zato je v avtonomni Hrvatski tolikšno število let vladal s suspendiranim zakonom hrvatskega sabora o sodniški neodvisnosti. In tako so mu ostale roke proste, da je izvajal politiko biča in zrnja. Zakaj tam, kjer neodvisni sodnik kaznuje tiste, ki vihte bič nad državljanji, in kjer hrani zrnje samo za tiste, ki si ga s poštenim in zakonitim delom pridobe v last — tam je taka politika nemogoča. Čeprav nas že več kot tri desetletja ločijo od Khuenovega režima, vendar se zle posledice tolikega časa, ko je bila sodniška neodvisnost odpravljena, občutijo še danes. Da se pokvari naziranje, je treba manj časa, kakor pa da se popravi.

Kakor znano, je vidovdanska ustava vsebovala določbe o neodvisnosti sodnikov ter o stalnosti in o nepremestljivosti istih kot njenih jamstvih. Ko je bila ta ustava odpravljena, so bile odpravljene tudi te njene določbe. Po dveh letih in pol je ustava od 3. septembra 1931 vnovič določila v čl. 101. sodniško stalnost in nepremest-

ljivost, toda tako — kakor pravi čl. 119. ustave — da se »določbe čl. 101. te ustave ne bodo uporabljale v dobi petih let od dne uveljavljenja te ustave.« Teh pet let se torej konča 3. septembra. Nekaj časa je bilo sporno ali se ustavne določbe o stalnosti in nepremestljivosti uveljavijo avtomatsko s pretekom petletnega roka ali pa je potreben za to poseben zakon. Vendar je v smislu prvega stališča nedavno tudi sam bivši zastopnik pravosodnega ministra odločno izjavil, da sodniška stalnost in nepremestljivost avtomatsko stopata v veljavo z dnem 3. septembra. To je pa tudi popolnoma razumljivo, če se upošteva, da je navedena ustavna določba taka, da za njeno izvedbo ni treba nobenega posebnega predpisa, zlasti pa ne zakonskega, kakor je bilo n. pr. potrebno za popolnoma splošno izraženo ustavno določbo o odpravi fidejkomisov. Ustavna določba čl. 101. pa vsebuje preprosto prepoved, da se sodnik premesti ali upokoji brez njegovega pristanka in ne da bi bili izpolnjeni pogoji, ki so v ti določbi taksativno navedeni. To je tako jasno in določno, da temu ni kaj dodati niti odvzeti in je za uspešno avtomatsko uveljavitev te določbe treba samo, da dospe rok.

Če hočemo biti popolnoma nepristranski glede ocenitve sodniške stalnosti in nepremestljivosti, ne smemo pozabiti, da je razdobje pred tem dajalo raznim režimom priliko, da sodnike porazmestijo po svoji volji in po vidikih, ki niso v skladu v svrhu pravosodja. Po tem more torej sodniška stalnost napraviti stalne tudi tiste napake, ki so nastale pod prejšnjimi režimi, dokler te sodniške stalnosti ni bilo. Vendar je ta gotovo temna in nezaželena posledica nastopa sodniške stalnosti razmeroma nezatna nasproti njenim dobrim nasledkom, in bo izginjala vse bolj, čim bolj se ji bomo odmikali v novi dobi sodniške stalnosti in nepremestljivosti.

Javnost, zlasti pa pravniška, je tako močno občutila potrebo poroštev za sodniško neodvisnost, da je zadnja leta ponovno naglašala potrebo, da se sodniška stalnost in nepremestljivost čim prej spet zajamči. Do tega ni prišlo, zato je pa čas storil svoje, in tako smo se končno približali 3. septembru, da z njim dočakamo tudi sodniško stalnost in nepremestljivost. Utrdila bo podlage odvetniške delavnosti in bo našim državljanom utrdila zaupanje v sodišča in v pravno varnost. Kdor dobro pozna preteklost, bo spoznal občutno in zadovoljivo razliko v bodočnosti, ki se bo pričela z dnem 3. septembra. Seveda bo treba tako bodočnost s sodniško neodvisnostjo tudi varovati, zakaj če je tudi izjemoma in v teoriji mogoča sodniška neodvisnost brez demokracije, prava demokracija vendar ni mogoča brez prave sodniške neodvisnosti. V spoznanju tega leži važnost in pomen 3. septembra.

Josip Skalar, viš. rač. svetnik v p., Ljubljana:

Rdeči križ in drž. nameščenci

Ob tednu Rdečega križa od 20. do 26. septembra

Statistika društva Rdečega križa izkazuje za leto 1935., da je bilo od 143.903 članov (rednih 65.846, pomožnih 78.004, višjih 53), državnih nameščencev 102.897, in to rednih 40.687 in pomožnih 62.210, tedaj 71,50%. V dravski banovini je bilo razmerje sledeče: Od 13.009 članov (5.087 rednih, 7.910 pomožnih in 12 višjih) je bilo v drž. službi 7.610 članov, in sicer 1689 rednih in 5921 pomožnih, ali 58,50%. Po redukciji plač jeseni 1935, je članstvo iz

vrst drž. uslužbencev sicer nekoliko padlo, vendar je apel, ki ga je nanje naslovil glavni odbor konec leta 1935., imel jako lep uspeh in so se oni drž. nameščenci, ki so v prvem hipu razburjenja odpovedali članstvo in sodelovanje pri Rdečem križu, kaj kmalu povrnili, dobro pojmujoč vzvišene cilje te nepolitične in nadstrankarske organizacije.

Težke razmere, v katerih žive danes drž. uslužbenci, zlasti v dravski

banovini, so pa vzrok, da članstvo pri nas — kakor zgoraj navedeno — zaostaja za povprečnim številom v drugih banovinah. Tudi se opaža neka prikrita agitacija proti društvu Rdečega križa, češ, da gre vsa nabrana članarina v Beograd. Res je sicer, da se mora po določenih novega zakona o društvu Rdečega križa odvajati vsa članarina drž. nameščencev glavnemu odboru v Beogradu, vendar ta denar ne ostane v Beogradu, temveč ga prejema banovinske organizacije društva (banovinski odbor, okrajni in občinski odbori in poverjeništa) v raznih oblikah (podpore ob elementarnih nesrečah, za počitniške kolonije, samaritanske in bolničarske tečaje itd.) zopet nazaj. Na neko javno vprašanje, kaj se dogaja z denarjem, nabranim za Rdeči križ v dravski banovini, nam je poslal glavni odbor za dobo 10 let točen obračun, koliko je prejel iz dravske banovine. In glej! Prejeli smo za Din 596.547,14 več kakor smo dali glavnemu odboru, saj je prejel v nadenem času:

od odborov društva v dravski banovini Din 2,204.379,06
od drž. oblastev, vseh drugih ustanov in privatnih oseb pa „ 435.272,50
skupaj . . . . . Din 2,639.651,56

V istem času je nakazal glavni odbor našemu odboru in ostalim edincam v dravski banovini raznih podpor v gotovini . . . . . Din 3,065.398,70
raznega materiala pa v vrednosti . . . . . 170.800,—
skupaj . . . . . Din 3,236.198,70

Ta očitek tedaj nikakor ne drži! Popolnoma neosnovan pa je drugi, da zaradi odvajanja članarine drž. uslužbencev glavnemu odboru članstvo iz vrst drž. uslužbencev nima pri naši organizaciji nobene besede. Kdor to trdi, določil zakona o društvu RK ne pozna, ali pa jih tolmači zlonamerno! Saj so temu članstvu pridržane vse pravice, četudi se jim članarina uradoma odteguje od službenih prejemkov. Glavni odbor je izdal 10. decembra 1935 poziv na drž. uslužbence radi sodelovanja pri društvu Rdečega križa hkrati z navodili za včlanjenje pri društvu.

V tem oziru je med drugim navedeno, da vrše plačevanje članarine in naročnine drž. uslužbencev po določenih čl. 48. zakona o društvu RK blagajne (računovodstva) pri izplačilu službenih prejemkov in da se plačevanje opravi v tromesečnih obrokih, polletno ali naenkrat, končno, da se mora plačana članarina in naročnina najdalje v teku enega meseca poslati

glavnemu odboru društva v Beograd. Vsak član, bodisi redni ali podporni, prejme pa tudi od pristojnega odbora posebno člansko izkaznico, na podlagi izkazov, ki jih pošilja glavni odbor pristojnim edincam po plačilu, odnosno preodkazilu članarine. Na navedeni način se pritegnejo v članstvo tudi oni drž. uslužbenci, ki službujejo v krajih, kjer ni edinic društva Rdečega križa, n. pr. učiteljstvo, orožniki itd. Dohodki glavnega odbora od članarine drž. nameščencev pa se uporabljajo za nabavo sanitetnega materiala, za spolnjevanje opravke za 3 bolnice glavnega odbora in 20 banovinskih bolnic, za vzdrževanje šole za zaščitne sestre, za podporo odborom društva, za tečaje, za pripravljanje pomožnega osebja, za plače 10 diplomiranih zaščitnih sester, ki so dodeljene banovinskim odborom, za prvo pomoč ob elementarnih nezgodah in končno za svoj nedotakljivi sklad za razne potrebe. V navedene svrhe pa je izdal glavni odbor v letu 1935. več kakor je prejel na članarini drž. nameščencev.

Nemalo vpliva pri včlanjenju v društvo RK tudi obilica društev v skoraj vseh krajih naše banovine. Imamo kraje z 20 do 30 društvi in skoraj povsod so včlanjeni in sodelujejo v odborih — drž. nameščenci. Ako se ne včlanijo, se jim to pogostokrat zelo zameri.

Društveni davek je pa za naše razmere res previsok in treba bo misliti na združitev organizacij s sorodnimi cilji, da bi se na ta način omejilo število društev in znižalo občutno plačevanje članarine. Dokler pa do te eventualne unifikacije ne pride, naj se vsak sam vpraša: Katere društvo je potrebnejše in od katerega morem v silih in nesreči pričakovati pomoč? Odgovor ne bo težak. Rdeči križ je gotovo eno onih naših društev, ki nudi vsakemu pomoč brez ozira na stan, vero ali narodnost. Omenim naj le razne elementarne katastrofe in epidemije, katere lahko zadenejo vsakogar, tudi drž. nameščence. Ali je tedaj pravično, stati ob strani pri takem društvu in mu odrekati plačevanje članarine?! Ne, Rdeči križ naj bo ona vsenarodna organizacija, ki naj družijo vse ustanove. Zato naj tudi drž. uslužbenci, v kolikor še niso revidirali svojega stališča, to storijo. Zopet naj stopijo v vrste članov Rdečega križa in naj pri njem sodelujejo ter dajo s tem svetel vzgled onim sodržavljanom, ki bi morda laže utrpeli članarino kakor pa drž. uslužbenstvo! Z večjimi gmotnimi sredstvi bodo tudi dajanje društva v miru pa tudi v vojni izdatnejše. Časi so resni, naj nas ne najdejo nepripravljene!

—la:

Rodbinska doklada za otroka

Po novi uredbi o osebni in rodbinski dokladi drž. uslužbencev od 19. septembra 1935, štev. 37.500/I, gre po čl. 5 za vsakega otroka rodbinska doklada — in sicer po draginjskih razredih. Če ima uslužbenec največ 3 otroke, mu gre po 130 Din v prvem, po 110 Din pa v drugem in tretjem razredu. Če ima pa uslužbenec več kot 3 otroke, mu gre pa za vsakega po 140 Din v prvem, v 2. in 3. razredu pa po 120 Din na mesec.

Po noveliranem določilo čl. 7 uredbe pa pripada, če sta oče in mati drž. uslužbenca, ali če je en zakonec drž. uslužbenec, drugi pa osebni upokojenec, očetu rodbinska doklada neglede na drug. radred po Din 80 na mesec, če ima pa dotični uslužbenec več kot tri otroke, pa po 90 Din na mesec. Pred to novelo je bilo določeno v istem členu, da ne pripada za otroka rodbinska doklada ne možu ne ženi, če sta oba drž. uslužbenca, ali pa če je

eden drž. uslužbenec, drugi pa banovinski, občinski ali zasebni uslužbenec ali upokojenec.

Navzlic jasnemu določilo spremenejenega členu 7 je vendar izdalo finančno ministrstvo dne 26. oktobra 1935 pod štev. 39.365/I razpis, da se morajo določila spredaj cit. 1. odst. čl. 7 uredbe uporabljati tudi v tistih primerih, če je mož državni uslužbenec, žena pa banovinska, občinska ali zasebna uslužbenka ali upokojenka. — To navodilo utemeljuje razpis s tem, da je uslužbenec po čl. 15 uredbe dolžan v prijavi za prejemanje rodbinske doklade za otroka izrečno izjaviti, da »žena ni državna, samoupravna niti zasebna uslužbenka oz. upokojenka.«

Da je ta razlaga neutemeljena in argumentacija malo prepričevalna, je bilo jasno takoj ob izdaju tega razpisa. Navzlic temu so se nekatera oblastva držala predpisov tega ministrskega navodila, zlasti pa finančna ob-

lastva, ki so dolžna izpolnjevati naloge svojega nadrejenega ministrstva. Proti formalnim negativnim odločbam, s katerimi je bila posameznim aktivnim uslužbencem zavržena zahteva, naj se jim prizna višja rod. doklada po čl. 5, so nekateri uslužbenci vložili tožbo na državni svet. V enem primeru je državni svet že razsodil in razveljavil odločbo fin. ministrstva. Ker je utemeljevanje splošno važno, ga v odlomku objavljamo prevedenega:

»Po 3. toč. pod I sprememb predpisov o znižanju prejemkov št. 39.365/I od 24. oktobra 1935 se spremeni čl. 7 uredbe o osebni in rodbinski dokladi drž. uslužbencev št. 37.500/I od 19. septembra 1935, in se glasi:

»Če sta oče in mati državni uslužbenca ali je en zakonec državni uslužbenec, drugi pa osebni upokojenec, pripada rodbinska doklada za otroka očetu, in sicer — neglede na druginjski razred — po 80 Din, če ima uslužbenec do 3 otroke, po 90 Din, če ima uslužbenec več kot 3 otroke.«

Kakor je videti, je s temi spremembami odpravljena omejitev iz čl. 7

uredbe o osebni in rodbinski dokladi drž. uslužbencev št. 37.500/35, namreč da rodbinska doklada za otroke ne pripada, če je mož državni uslužbenec, žena pa zasebna uslužbenka.

Po prednjem torej, ker je tožiteljeva žena zasebna uslužbenka, pripada tožitelju rodbinska doklada za otroka iz 2. točke pod I sprememb predpisov o znižanju prejemkov št. 34.365/I od 24. oktobra 1935, in se mora izpodbiti odločba kot zakonu nasprotujoča razveljaviti.«

Ta razsodba, ki očitno izraža načelno pravno mnenje državnega sveta, bi mogla služiti v sličnih primerih kot prepričevalen argument v prid uslužbencem, katerim se je skladno z navedenim razpisom fin. ministrstva priznala samo nižja doklada za otroke, ker je žena v zasebni službi. — Kakor nam je znano, so pričela razna oblastva zadnji čas že pravilno predpisovati rodbinsko doklado za otroke v podobnih primerih, in se pri tem sklicujejo na stališče državnega sveta, ki tvori pravno podlago navedeni njegovi razsodbi v konkretnem primeru.

Davek na poslovni promet

(s posebnim ozirom na upravno stroko)

Splošnega in hkrati skup. davka so oproščeni, kakor že povedano, tudi poljedelci. Ker je gramoz in pesek smatrati za osnovni proizvod kmetijstva, zato se tudi nanju ne plača davek na poslovni promet, če ga dobavi poljedelec, medtem, ko je podjetnik zavezan plačilu tega davka. Za določene potrebsčine, ki so zavezane splošnemu davku na pr. drva za kurjavo, žito, slamo, seno itd., kolikor presega vrednost posamezne dobave vsoto 5000 Din, se mora od prodajalca, če trdi, da je kmetovalec in da ni zavezan splošnemu davku, zahtevati potrdilo, da je resnično kmetovalec in da ne opravlja nikakega pridobitni zavezanega posla. To potrdilo izdaja pristojno občinsko oblastvo, če se nabavlja blago ali material na sedežu davčne oblasti, pa pristojna davčna oblastva.

Važna so tudi določila, ki se našajajo na žaganje drv. Kadar lastnik žage reže na žagi svoja lastna drva, plača skupni davek na poslovni promet po tar. post. 106 tarife o skup. davku. Če reže lastnik žage tuja drva, je zavezan splošnemu davku na poslovni promet. Kadar pa reže svoja in tuja drva, mora plačati za žaganje svojih lastnih drv skupni davek, za žaganje tujih drv pa splošni davek na poslovni promet. Če je lastnik žage kmetovalec je prost obojih vrst davka na poslovni promet.

Osebe, ki opravljajo prevozno obrt potnikov in blaga z avtomobili, se ne obdavčujejo od 1. jan. 1933 z davkom na poslovni promet (pripomba 1 k tar. postavki 100 noveliranega taks. zakona). Prav tako se ne obdavčujejo z davkom na poslovni promet osebe, ki izvršujejo obrt prevoza potnikov s fijakerskimi vozovi.

Za nabavke, ki so zavezane sploš. davku na poslovni promet, so dolžna drž. in samoupravna oblastva ob priliki izplačila odtegotati 2½% ni davek na poslovni promet. Za blago, za katerega je v tarifi skupnega davka predvidena stopnja skup. davka na poslovni promet, se odgovarjajoči skup. davek na poslovni promet pri izplačilu nabavke ne odteguje.

Splošni davek na poslovni promet se plačuje: a) pavšalno, b) po knjigi opravljenega prometa, c) z odtegljaji in č) od primera do primera.

Proti odškodnini (plačilu) izvršeni prometi (nabavke in storitve) preko 5000 Din, se morajo v roku 14 dni prijaviti pristojni davčni upravi in hkrati izplačati odpadajoči davek na poslovni promet.

Skupnemu davku na poslovni promet je v glavnem zavezan promet premičnih stvari (predmetov) od proizvajalca ali uvoznika preko velikega in malega trgovca do potrošnika. Način izvedbe smo opisali že v uvodoma. Državno ali samoupravno oblastvo pa

ponovno obdavčiti s poslovnim davkom. Kadar nabavljajo državna in samoupravna oblastva od proizvajalca blago, ki je zavezano skup. davku na poslovni promet, ne sme proizvajalnik - knjigaš v fakturi posebej izkazati odpadajoči del skup. davka, temveč ga sme le vkalkulirati v prodajno ceno.

Blago, za katero je bil pri uvozu plačan skupni davek na poslovni promet, se v notranjem prometu ne sme je dolžno o vseh nabavkah obvestiti davčno upravo, ki bo kontrolirala plačilo skup. davka.

(Dalje prih.)

Učiteljska resolucija

Jugoslovansko učiteljsko združenje je na svoji šestnajsti glavni skupščini, ki se je vršila od 3. do 5. avgusta 1936. v Novem Sadu, sprejelo sledečo resolucijo:

2. Tokrat smatra jugoslovansko učiteljstvo v zavesti svojih pravic in v spoznanju, da brez polne moči, elana ter moralne in materialne neodvisnosti učitelj ne more biti činitelj, ki bi nosil največje breme pri graditvi svetlejšje in srečnejše narodne in državne skupnosti. Zato smatra za potrebno poudariti in naglasiti svoj stanovski apel z zahtevo, naj se predvsem zagotovita stalnost učiteljstva, da bo sposobno za polno službovanje v svojem vzvišenem poklicu; vsa izpraznjena mesta naj se oddajo po razpisu; učiteljice in vrtnarice z učiteljskimi kvalifikacijami naj se pravno in gnotno izenačijo s svojimi tovariši; učiteljstvu naj se zagotovi dostojen eksistenčni minimum in neobhodni življenjski standard; brez vsakih omejitev in po izpolnjenih zakonskih pogojih naj se izvršujejo upokojitve s priznanjem zaslužene in pripadajoče V. skupine po 30 letih efektivne službe; nujno naj se popravi krivica, povzročena bivšim učiteljem na privatnih verskih šolah in

šolah Družbe sv. Cirila in Metoda z vštjetjem časa službovanja na teh šolah v pokojnino; upokojeni učitelji naj se ne razrešijo dolžnosti, dokler se jim ne uredi pokojnina; vse nezaposlene učiteljske sile naj se zaposlijo in uzakoni naj se avtomatsko napredovanje.

Končno zahteva jugoslovansko učiteljstvo, da se po predlogih in spomenicah, predloženih od strani jugoslovanskega učiteljstva, v vseh podrobnostih, v interesu naroda in države stori vse, da bi se mogel od osnovne šole in od učiteljevega dela v šoli in izven šole s polno pravico pričakovati največji cilj osnovnega pouka: vzgoja močnih, zavednih in jeklenih jugoslovanskih generacij nezlomljivega značaja ter volje in sposobnosti za borbo proti vsakemu mračnjastvu in nazadnjaštvu.

3. Z obžalovanjem se ugotavlja dejstvo, da se Jugoslov. učiteljsko združenje ni vzel v zaščito pred nepozvanimi glede vprašanja prireditve internacionalnega učiteljskega kongresa v Beogradu, kateri bi že po sami zamisli izvedbe moral biti v čast našemu učiteljstvu in naciji.

Vozne ugodnosti upokojenecv

O tem, kako je vprašanje voznih ugodnosti na železnicah rešeno za upokojenecv z novim pravilnikom, smo že ponovno poročali. Ker pa prejemamo še zmeraj pisma, iz katerih je videti, da nekatere nove določbe še niso vsem jasne, objavljamo še to-le:

Vsak državni ali banovinski upokojenec (in njihovi družinski člani) ima na leto pravico do 24 polovičnih voženj, medtem ko jih je doslej imel samo šest.

Kdor legitimacije še ni imel, jih dobi po službeni poti, t. j. preko izplačilne blagajne (finančne direkcije itd.), če plača 10 Din za novo legitimacijo, to pa samo do konca tega leta, ker se s 1. I. 1937 izdajo nove legitimacije. To velja za upokojenecv same in za njihove rodbinske člane. Morajo pa predložiti še neuporabljeno fotografijo in po 2 Din za vložek za vsako legitimacijo.

Kdor hoče izrabiti že letos vseh dovoljenih 24 voženj (razen že priznanih šest), mora zaprositi za izdajanje vložka, ki se prilepi v staro legitimacijo na tisto mesto, kjer so razpredelki za vpisovanje letošnjih 6 voženj. Za vsak tak vložek je plačati po 2 Din od osebe (ne morda od posamezne voznje!).

Po novem pravilniku grede vozne ugodnosti sinovom upokojenca do polnoletnosti, neglede na to, če se šolajo ali ne. Pogoj je le ta, da jih oče še vzdržuje. Hčere imajo pa te ugodnosti dokler se ne omože — to je tudi preko 21. leta starosti — in dokler so v oskrbi stršev. V dokaz, da gre otrokom pravica do ugodnostnih voženj, mora upokojenec priložiti potrdilo davčne uprave, da hčere nimajo nad 200 Din dohodka na mesec, zraven pa še potrdilo, da so samske. Za sinove

Claude Gevel:

Šoferski pouk

Po priznanih vzorih je ogorčenim odklonitvam sledilo nekaj komaj dahnjenih odporov, sličnih menicam z nedoločnim rokom za vnovčenje. Končno je gospa Francina pristala, da se bo shajala z gospodom Amedejem tudi izven družabnih sestankov, pojdin, dobredelnih svečanosti, otvoritev razstav in drugih svetskih prireditvev, pri katerih ji je doslej, kakor se spodobi, izražal s pogledi svoje občudovanja, s stiskom rok svoje razburjenje, s prišepetanimi besedami svoje očitne želje.

Nato se je pojavilo običajno vprašanje, kje naj bo sestanek. V Amedejem stanovanju? O tem vsaj za enkrat ni bilo niti govora, zakaj gospa Laurencieva ni bila ena tistih, ki so meni nič tebi nič pripravljene iti v katerekoli samsko stanovanje. Držala se je trdno sporeda čestitih meščanov, po katerem je odločilni sestanek sledil šele po vrsti pripravljanih. Pri kaki čajanki? Gospa Laurencieva je pre-dobro poznala svoje prijateljice, ki so pile čaj na najrazličnejših krajih, kjer so prežale na nove prilike za opravljanje. V kakem muzeju? Pri kakem predavanju na vseučilišču? Vse predomačel! V taksiju? Ljubavne izpovedi so zvenele lepo skladno k ritmičnemu topotu konjskih kopit, za širokim plaščem starega izvoščka. Nemo-goče so pa v avtomobilu, ki tolikokrat nenadoma zavre in nepričakovano obstaja, tesno kraj šoferja, da se ti zdi, kakor da se bo vsak trenotek vmešal v pogovor.

Amedej Belesme je obupaval, ko je videl, da pristanka, ki si ga je izvojeval, nikakor ne more izkoristiti. Bilo je kakor če imaš ček brez naslovnika. Tedaj mu je gospa Laurencieva sama pokazala izhod.

Našla je idealen kraj: sredi Pariza, je nekaj ulic obkrožalo mestni muzej, ki je ponudila nekaj temačen in zapuščen otok. Zaspale hiše, plapolajoče svetilke, vrtna ograja, ki jo zvečer zapirajo, in kjer v parku stražita samo Herkul in Antinoj iz kamna. Če jo Amedej hoče počakati na tem pribežališču, katero je po naključju odkrila, se sestane drugi dan z njim: počakal jo bo v svojem zaprtem avtomobilu z ustavljenim motorjem, prišla bo, vstopila in tako bosta čisto sama drug ob drugem doživela veliki trenotek kakor na begu, čeprav negibno.

Amedej seveda ni zagrešil nepredvidnosti, da bi se bil upiral, ker pač ni imel avtomobila. V trenutku zmage človek ne more utrpeti prav nič na ugledu. Uslužen prijatelj ga je ob napovedanem času zapeljal na označeni kraj v svojem krasnem vozu, po katerega pride čez dobro uro. Amedej je sedel h krmilu in čakal.

Kmalu se je prikazala zagrjnena senca. Amedej je odprl vrata in Francina je sedla tesno k njemu, tako blizu, da mu je čisto naravno skoro padla v naročje. Sokriva tema, ki je silila skozi zastrta stekla, jo je zakrivala. Nikjer nobenega koraka. Ob ograji na vogalu jima je policijski stražnik kazal hrbet. Gosposka in tema sta bdeli nad njunim prvim poljubom.

»Kaj pravite k temu mojemu načrtu? Ali nisva res v najgloblji samotji?«, je rekla gospa Laurencieva in povedala, kako je prišla na to odkritje. Že nekaj dni se namreč uč. šofirati in tedaj jo vodi učitelj v te tihe, za začetnike kar idealne avtomobilske ceste.

Amedej si v navdušenju ni dal, da bi mu ta lepa prilika odšla: vedel je, kje bi bilo še bolj varno, kje bi mogla biti še bolj blizu drug drugemu, brez teh klobukov, ki sta se pri najrahljšem približanju strmo nagnila, brez tega kožuha, ki tako

močno ovira poljubljanje. Francina je malce odprla svoj kožuhočinast ovrtnik in mu je ponudila tilnik v poljub. Preden je pa Amedej mogel izvršiti ta neslišni ukaz, je narahlo vzkliknila:

»Moj mož!«

Amedej je skočil pokonci.

»Pravkar sem ga v zrcalu zadaj ugle-dala. Šel je ravno mimo ulične svetilke... Zasedovati me je dal... Zasačil naju je!«

»To je strašno!«

Gospa Laurencieva je zmignila z rameni:

»Le nič besed odveč... samo ena možnost je, da se izmaževa... Bodite mi učitelj... poženite motor.«

Amedej jo je ves preplašen pogledal. »No torej... seveda ravno pri pouku sva in vi me učite šofirati... torej naprej.«

Amedej se zgrozil: saj vendar ne zna šofirati. Za ceno svoje ljubezni hoče že priznati, ko ga reši navdihnjenje. Zajeclja:

»H krmilu mora učeneč!«

»Prav imate«, pravi gospa Laurencieva.

»Zamenjavja prostore... le naglo... Ampak jaz sem šele pri četrti lekciji... poučite me.«

Ona prime za krmilo in pritisne z nogom na vzvod.

»Bo prav tako?«

»Seveda, seveda...« mrmra Amedej, preplašen do smrti. Zdjaj mu ne gre več za ljubezen, zdjaj gre za življenje.

»Naj vozim z drugo hitrostjo?« vpraša gospa Laurencieva.

»Seveda... seveda...« ponovi Amedej. »Le počasi, le počasi!«

Gospa Laurencieva je zavila iz samotne ulice v drugo, ki je bolj obljudena. Prav na koncu je široka avenija z vsemi mogočimi nevarnostmi. Amedej krčevito

miži in se oprijemlje vrat. Pričakuje katastrofo...

Toda Francina je že brez nezgode zavila v mirnejšo ulico in Amedej čuti, kako mu spet raste ljubezen.

»Kaj pa je tole — tod?« vpraša Francina.

»Razplinjač,« odgovori Amedej kar na slepo.

Glasien krik. Francina je sprožila sireno.

Francina se malce zaničljivo smehlja. »Glavo izgublajte, dragi moj. No, tako sva torej spet pri svetilki, kjer stoji moj mož... le dobro igrajte vlogo...«

Tako se vozi Amedej iz nevarnosti v nevarnost. Na križišču zagleda moško postavu. Potisne si klobuk globoko v čelo, se odmakne kolikor je mogoče daleč od mlade gospe in ukazuje z glasom, ki ga zaman skuša napraviti močnega:

»Stojte... naprej... le hitreje.«

»Ne! le bolj počasi... stoj...!«

Nazadnje ustavi Francina voz nekaj korakov pred svojim možem. Izstopi in igra presenečeno.

»Kaj pa ti počneš tukaj?«

»Ravno tod sem mimo prišel... pa sem te opazil... in čakal nate,« pravi soprogram ves v zadregi.

»Torej si me zalotil in flagranti,« odvrne gospa Laurencieva smeje se. »Na tihem se učim šofirati, da bi te presenetila.«

In obrnivši se k Amedeju, ki sklonjen preiskuje popolnoma nenevarne žaromete in svetilke, da bi se zbral in bolj igral svojo vlogo, mu pravi kakor mimogrede:

»Torej pojutrišnjem ob istem času... Pridem sama k vam v garažo.«

Amedej je potreboval še nekaj časa, preden je razumel, da pomenijo njene besede dogovor za sestanek v njegovem stanovanju.

je pa predložiti potrdilo občine ali katkega drugega javnega urada, da so v oskrbi staršev.

Taka potrdila izdajajo davčne uprave in župni uradi proti plačilu pristojbine 20 Din, davčne uprave pa tudi zahtevajo za vlogo kolek za 5 Din. Mislimo, da bi se mogla taka potrdila, ker gre za pravice, ki izvirajo iz uradniškega zakona, izdajati brez taks v smislu § 97 u. z. in točk 9 in 12 čl. 6 taks. zakona.

Nove železniške legitimacije se bodo izdajale pričeni s 1. januarjem prihodnjega leta. Imele bodo pri upokojencih platnice modre barve in vložek z 20 stranmi, na katerih bodo razpredelki za nadziranje števila potovanj. Za stroške izdajanja bo plačati za vsako legitimacijo 20 Din. Veljavnost legitimacije se bo podaljševala proti plačilu 2 Din za vsako leto, za katero se bo podaljšala.

Predložitev prijav drž. upokojencev za doklade

Dravska finančna direkcija v Ljubljani uradno razglasa:

Vsi državni upokojenci, osebni in rodbinski (t. j. vdove in sirote držav. uslužbencev), morajo vsako leto v času od 1. do 15. oktobra predložiti blagajni, od katere prejema pokojnine, prijave za prejemanje osebne in rodbinske doklade. Upokojencu, ki bi prijave v tem roku ne predložil, se ustavi izplačevanje doklad. **Oblika teh prijav ni predpisana.** Vložiti se morajo v obliki navadne vloge, v kateri mora predlagatelj izrečno izjaviti, da izpolnjuje vse pogoje za prejemanje doklad in da po čl. 29 uredbe od 19. sept. 1935, št. 37.600/I, (Služb. list od 28. sept. in 30. oktobra 1935) ni nobenega zadržka, da se mu doklade priznajo oziroma še naprej izplačujejo. Izjaviti mora:

1. da s a m nima nobenega dohodka od osebnega dela ali premoženja;

Pripominjamo, da gre pravica do legitimacije ženam upokojencev, neglede na to, če imajo žene kake postranske dohodke oz. premoženje in ali prejema njihovi možje zanje rodbinske doklade ali ne. Ne gre pa legitimacija tistim ženam, ki z možem — upokojencem ne živijo v skupnem gospodinjstvu.

Prošnjam za izdajanje vložkov za tekoče leto je priložiti sledeče podatke: družinsko in krstno ime zase (in za vse družinske člane), svoj službeni naziv in številko legitimacije za vsako osebo posebej. Kolikor je oseb, tolikokrat po 2 Din je treba priložiti kot pristojbino za vložke, to pa v gotovini. Kdor pošilja prošnje po pošti, naj pošlje te pristojbine ali po pošti nakaznici oz. čeku, ne pa v kolkah ali poštinih znakih. Prošnje je predlagati izplačilni blagajni, t. j. v pretežni večini primerov finančni direkciji, ki ima čekovni račun št. 10.011.

2. da ž e n a ni državna, banovinska, občinska ali zasebna uslužbenka ali upokojenka;

3. da o t r o k ni zaposlen ne v javni ne v zasebni službi; da se ne oskrbuje ne v civilnem ne v vojaškem dobrodelnem ali vzojnim zavodu; da ne prejema ne domače ne tuje podpore, ustanove ali druge pomoči; da nima ne premičnega ne nepremičnega premoženja in da ne prejema ne rodbinske pokojnine ne invalidske podpore.

Vsi držav. upokojenci, upokojenke, vdove in sirote, ki prejema pokojnine od te finančne direkcije, se na prednje opozarjajo in pozivajo, da v lastnem interesu v času od 1. do 15. oktobra t. l. ti direkciji zanesljivo predložijo pravilno sestavljene prijave. Priložiti je vse potrebne dokazilne listine, zlasti potrdila o šolanju otrok.

Komplimenti in resničnost

V zagrebškem »Glasniku železniških činovnikov« je izšel pod prednjim naslovom in z značko S. K. članek, ki ga zaradi njegove hudomušne aktualnosti objavljamo v prevodu:

»Če motrimo dogodke iz nekoliko večje razdalje in ko opazimo, kako močno je pobledele ne le vsebina resolucij držav. uslužbencev spričo lanske redukcije o potrebi, da se nam okrnjeni prejemki spet vrnejo... se spominjamo komplimentov, s katerimi so nas obsipali!

Med častnimi nazivi, s katerimi so nas obkladali, kakor n. pr. »steber države«, »državno uradništvo je prva podlaga zdravega državnega organizma«, »delo dobro nagrajenega držav. uradnika je živo in bistveni zakon za obstoj države« — se nahaja tudi naziv, ki se je zlasti po vojni mnogokrat uporabljal, namreč »armada«. Ta izraz se je sicer uporabljal zlasti za nas železničarje in se je vnovič pojavil med ploho časnikarskih public, toda mi ga bratsko delimo z vsemi ostalimi držav. uslužbenci, ker z njimi zares tvorimo skupno, toda čisto drugo, vse značilnejšo in usodnejšo armado.

Na blagajniškem okencu samoupravne banke na opombo uradnika,

»da morata oba poroka imeti najmanj po 10 let službe in plačo brez sleherne zaznambe« — je prosilec posojila, sotrpini državnih uradnikov, globoko zavzdihnil: »... kar se tiče službenih let, je stvar lahka... toda brez... brez zaznambe... ne vem, če bom mogel koga najti. Pojutrišnjem je prvi, najemnino sem z veliko težavo pri hišnem lastniku zadnji mesec odložil na tega prvega — kaj bo pojutrišnjem, res ne vem. Imam že nekaj mesecev bolno ženo in ne verjamem, da me hišni gospodar ne bo vrgel na cesto.«

Ob nedavni zagrebški povodnji so našli v podzemeljskih kletnih stanovanjih 13 do 16 državnih uslužbencev, ki so s svojimi družinami stanovali že dolga leta v najhujši vlagi. Od teh uslužbencev so bili po večini vsi uradniki bivše III. in II. kategorije.

Ko sem iskal ceneno stanovanje, sem se srečal v predmestni ulici s četvrtico državnih uradnikov raznih resortov. Prvemu je hišni gospodar milostljivo znižal najemnino za 25 Din (prej je plačeval 750 Din na mesec), drugemu se je gospodar cinično nasmešnil: »Ali res morate stanovati? Če nočete, kar odpovajte!« Tretjemu je služkinja gospoda hišnega lastnika sporočila, da gospod o tem ne mara niti govoriti. Četrtemu je bilo stanovanje brez nadaljnega odpovedano.

Državni uradniki in uslužbenci že od leta 1931 dajejo od svojih plač po veljavnem zakonu nevratljivo posojilo v izmeri celega leta, kar je po že poprej izvršenih redukcijah predstavljalo višek znižanj. Narodni poslanci, da se silna ironija o skrbi za ljudstvo poveča do absurda, si po naših redukcijah zvišajo dnevnice za celih 6 mesecev. Vsi apeli, vsa pojasnila tistim, ki so »očetje naroda« — vse je ostalo popolnoma brez uspeha.

Zaradi tega je treba — v bodoče veljaj rek: »Pomagaj si sam in Bog ti pomore!« — da ta celokupna armada držav. uslužbencev na čisto drugih temeljih zasleduje svoje zahteve in si zavaruje svoj gmotni obstanek.«

Vestnik

Današnji številki so priložene čekovne položnice. Prosimo vse cenj. naročnike, da se jih poslužijo in poravnajo zapadlo naročnino. Kdor plačuje naročnino sproti, jamči listu za redno izhajanje. Zamudniki povzročajo naši upravi velike težave in neprijetnosti. Prosimo, naj tudi zamudniki poravnajo — vsaj delno — svoj dolg. Višina zaostankov je označena pri naslovu na listu samem.

K prvemu oktobru. Da moremo s to številko stopiti že v zadnje četrtletje, je zasluga naši zvestih naročnikov, ki se zavedajo pomena neodvisnega stanovskega glasila in redno izpolnjujejo svoje naročniške dolžnosti. Prosimo jih, naj ohranijo listu zvestobo tudi za naprej, kakor jo bomo mi njim. Ravno v današnjih izrednih in hudih časih je potreba samostojnega, res nezavisnega glasila, jasna vsakomur.

Spet nov grob. Zalostno vest moramo javiti spet vsem stanovskim tovarišem. V Mariboru je zatisnil oči upokojeni viš. davčni upravitelj Anton Fabjan. Pokojnik se je rodil l. 1870 v Črnomlju, kjer je tudi začel svojo karijero kot davčni pripravnik. Služil je v Novem mestu, v Velikih Laščah, Ilirski Bistrici, Ribnici in Kamniku, od leta 1919 pa v Mariboru, kjer je bil leta 1926. upokojen. Umril je dne 11. septembra. Pogreb je pričal, kako splošno priljubljen in spoštovan je bil blagi pokojnik, ki je bil vse življenje vzoren narodnjak, dober človek in vrl tovariš. Na naš list je bil naročen, odkar list izhaja. Naj bo pokojnemu Fabjanu ohranjen lep in časten spomin!

Splošen pojav. Značilen za naš čas in splošno apatijo v naših vrstah je poziv, s katerim urednik »Monopolnega Glasnika«, beogradskega glasila Združenja monopolističnih uradnikov, vabi in roti člane, naj sodelujejo v listu. V tem pozivu, objavljenem na uvodnem mestu lista, sprašuje urednik: »Monopolci, kakor da se ne brigajo za vprašanja svoje stroke in službe. Monopolci, kakor da ne znajo pisati. Monopolci, kakor da ne znajo predlagati. Monopolci molče.« Končuje se ta apel takole: »Če pa monopolci puste, da bo Glasnik živoril, potem ga prav gotovo ne bodo hoteli niti v roke vzeti. Ne bi bilo pa ne prav ne pošteno, da se to zgodi, če more list s svojo vsebino zanimati vse bralce in z natisnjenimi članki in predlogi pripomoči in pomagati, da bodo naše cilje doumeli tudi pristojni činitelji, da jih bodo sprejeli in tako čimprej izvedli. Tovariši, vse brez razlike vas v imenu organizacije vabim, da se odzovete Glasniku, ker če boste dopustili, da se bo pričel Glasnik polniti z gradivom, ki nas ne zanima, bo to naša krivda. Ali pa kar je še huje, naša — velika sramota...« — K temu pozivu, ki velja v glavnem za vse naše strokovne in stanovske liste, pa tudi za »Naš Glas«, ni kaj dodati. Čudno je, kako neverjetno malo

zanimanja za svoje lastne interese kažejo ravno držav. uslužbenci in upokojenci, ki se tako radi smatrajo za steber naše inteligence. S sodelovanjem vseh nas bi se mogli naši listi dvigniti do višine, ki bi mogla imponirati vsem, tudi neuradnikom.

Službena doklada policijskih uslužbencev. Finančno ministrstvo je izdalo pojasnilo št. 25.301/I od 2. julija t. l. o službenih dokladih policijskih izvršnih uslužbencev z ozirom na vprašanje, ali se ta doklada vračunava v podlago za odmero prispevkov v uradniški pokojninski sklad. Po tem pojasnilu je službena doklada policijskih izvršnih uslužbencev sestavni del njihovih rednih zakonskih prejemkov ustrezno položajni doklad uradnikov. Kot taka se vračuna v podlago za določitev osebne pokojnine, vsled česar se mesečni prispevek za uradn. pokojn. sklad mora od policijskih izvršnih uslužbencev pobirati ne samo od plače, temveč tudi od službene doklade. Zato se mora tudi vsak povišek te doklade ob napredovanju vračunati v prvomesečno razliko in pobrati v smislu 2. točk. § 134 u. z. za uradn. pokojninski sklad.

Selitveni stroški. Na vprašanje nekega naročnika glede veljavnosti postavk za povračila v tabelah uredbe o povračilu potnih in selitvenih stroškov št. 84.600/I od 12. dec. 1931, objavljamo, da je bila ta uredba popravljena in dopolnjena z drugo uredbo od 16. nov. 1932 št. 69.963/I. Ta uredba je bila objavljena v ljubljanskem »Službenem listu« od 30. novembra 1932. Po ti dopolnilni uredbi so se postavke povračil za selitvene stroške znižale od 20 do 30%.

Oddajanje železniških zemljišč v zakup. Gen. direkcija državnih železnic je glede oddajanja zemljišč na področju ljubljanske železniške direkcije določila naslednje zakupnine: za ar prvorazrednega zemljišča po 4.50 Din, za zemljišča druge vrste pa po 2 Din. Za livade po 2.50 Din, za senožeči po 1 do 2 Din od ara. Za vsako sadno drevo je plačati 10 Din, za vsak vinski trs pa po 1 Din. Odbor UJNZB je zaprosil gen. direkcijo naj se zakupnina za sadna drevesa sploh odpravi ali pa znatno zniža. — Tisti železniški uslužbenci, ki uživajo naturalna stanovanja na postajah ali ob progih, imajo pravico do brezplačnega zemljišča oz. vrta, toda največ po 3 are vsak.

Listnica uredništva. Gosp. K. L. Vaš zanimivi in krepki članek bi prav radi objavili, pa ni mogoče. Mogoče kdaj pozneje. Oglasite se še! — Gosp. Iv. M. v P. O ti stvari smo nekaj že pisali, več in podrobneje žal ne gre. — Gosp. R. D. Ni naša krivda, da Vaš dopis ne more v list. Oprostite in ostanite nam zvesti. — Več p. n. naročnikom! Uvidimo upravičenost Vaših pritožb — prosimo pa umevanja in upoštevanja razmer in ovir.

Iz organizacij

O učiteljskem kongresu. O zborovanju Jugoslov. učiteljskega združenja, ki se je vršilo od 3. do 5. avgusta v Novem Sadu, je objavil beogradski »Monopolni Glasnik« daljše poročilo, iz katerega objavljamo samo nekaj odlomkov: »Spominjamo se teh zborovanj, zlasti zadnjih dveh, ki sta se vršili v dvoranah nove univerze v Beogradu, na katerih se je skoro samo demonstriralo, prepiralo, razbijalo, tako da so celo tako atmosfero izrabljali tudi drugi. Združenju in strokovnim ciljem tuji elementi, in splošna zmešnjava je bila tem večja. Skorje že grozila nevarnost, da se organizacija razcepi in razide. Tedaj se na teh zborovanjih ni delalo nič drugega, temveč se je samo borilo za oblast, za mesta v odboru. — Izvolitev g. Dimnika za predsednika se je manifestirala kot izraz volje večine jugoslovanskih učiteljev, njegova izvolitev na

čelo odbora je pa obljubljala konec medsebojnega trenja in hkrati začetek konstruktivnega dela. To delo je že po samem poklicu učiteljev ogromno: ne le zaščita lastnih, stanovskih interesov, temveč organiziranje svetega posla za izobrazbo mladine. — Impozantna večina, s katero je bil stari odbor z g. Dimnikom tudi tokrat izvoljen, kakor tudi poročilo, predloženo zborovanju o dosedanem odborovem delu, nam pričata, da je jugoslov. učiteljstvo složno in vdano poklicu.«

Značka organiziranih želez. uradnikov. Združenje železniških uradnikov je dalo za člane izdelati društveno značko v obliki ščita, na katerem je državni grb z železničarskim emblemom, krilatim kolesom. Pod njim so začetne črke imena organizacije: UŽČ. Značka je iz pločevine in je velika kakor kovanec za 50 par.

Upokojenec

Tovarišem upokojencem! Vse naše upokojene tovariše vabimo, da se naroče na naš list, ki se z enako vno zavzema za interese aktivnih kakor tudi upokojenih držav. uslužbencev, in to neglede na službeno panogo in kategorijo. »Naš Glas« je z dosedanjimi 17 letniki dokazal, da se je vselej neustrašeno in dosledno boril za koristi vsega stanu upokojencev. Zato list upravičeno pričakuje od vseh upokojenih tovarišev idejno in gmotno podporo. Naročajte ga, podpirajte, priporočajte in širite »Naš Glas«!

Izplačevanje pokojnin. Neprestano dobivamo od naših naročnikov in prijateljev — držav. upokojencev dopise in pritožbe zaradi nerednega in kasnega izplačevanja pokojnin. Tudi v septembru se je izplačilo zavleklo daleč čez sredino meseca. Upokojencev se loteva že obup, ker zlasti zdaj na jesen skrajno težko uravnajo svoje gospodinjstvo. Saj je treba zdaj nabaviti to in ono, šolske knjige, toplo obleko in obutev, pa kurivo za zimo itd., pa ne vedo

nikdar, kdaj zanesljivo prejmejo pokojnino. Ureditev izplačevanja pokojnin v Sloveniji je vsedrjavno vprašanje in ga je treba kar najprej ugodno rešiti — enkrat za vselej.

Prosimo — preberite! Vse p. n. naročnike, ki so z naročnino v zaostanku, prosimo, da se poslužijo priložene položnice in svoj dolg kar najprej nakažejo. Kriza tudi nas prav tako hudo tlači, kakor vsakogar drugega. Kdor je pa naročnino že plačal, naj položnico shrani ali pa jo da znancu, ki bi se želel naročiti na list. Uprava.

Pokojnina hčera vojaških staroupokojencev. Hčeram vojaških upokojencev, ki so bili upokojeni po predpisih zakona o ustroju vojske iz leta 1904., pripada po določbi 2. odst. čl. 240. uradniškega zakona iz l. 1923. pokojnina po predpisih zakona o pokojninskem skladu za vdove in otroke umrlih uradnikov iz l. 1871. Na podlagi čl. 19. tega zakona o pokojninskem skladu pripada rodbinska pokojnina hčeram tudi po doseženi polnoletnosti — neglede na

**Naročajte
„Naš glas“!**

**Edino samostojno in
neodvisno naše skupno
glasilo! V slogi je moč!
Pristopajte v lastne
strokovne organizacije!**

starost — do omožitve. — Tako je v nekem konkretnem primeru pojasnilo ministrstvo za vojsko in mornarico, pokojninski odsek sodnega oddelka, S. št. 13.924 od 3. XI. 1933.

Pogrebno društvo zagrebških upokojencev. V »Penzioner« je neki dopisnik sprožil misel, naj bi zagrebški upokojenci ustanovili tudi svoje lastno pogrebno društvo. Predlaga, naj bi se enako, kakor se je popolnoma samostojno ustanovila bolniška blagajna upokojencev savske banovine — neodvisno od ondotnega Društva državnih in samoupravnih penzionera — pričele pri-

prave tudi za oživotorjenje pogrebnega društva, ki naj bi imelo obrtno dovoljenje in pravico, da sme pokopavati tudi nečlane. Osnovati bi se moralo na obrtni podlagi, ker v samem Zagrebu ni toliko članov upokojenske organizacije, da bi se pogrebno društvo moglo vzdrževati z nizkimi pogrebnimi taksami II. in III. razreda. Pogrebno društvo ne bi koristilo samo ubogim upokojencem, članom organizacije, temveč tudi mnogim drugim revnim zagrebškim prebivalcem, ki težko plačujejo visoke pristojbine tesno povezanih pogrebnih podjetij.

„TAKSE“

Na razna vprašanja v zadevi taksnega in pristojbinskega zbornika »Takse«, ki ga je priredil g. Štefan Sušec, načelnik fin. odd. banske uprave in višji finančni svetnik v pok., smo se informirali neposredno pri avtorju in doznali, da se tisk te obširne in edinstvene slovenske knjige bliža h koncu. Knjiga bo dotiskana v prvih dneh meseca oktobra t. l., takoj okusno vezana v platno in dostavljena gg. prednaročnikom.

Kakor smo nadalje izvedeli, ima avtor določeno še malo število te knjige za uslužbenca finančne stroke, ki jo odda proti obročnemu plačilu znižane cene 200 Din. Ko se izčrpa to število, se bo morala knjiga oddati vsakemu uslužbencu brez izjeme proti polni knjigarniški ceni 260 Din.

Kdor torej izmed uslužbenstva finančne stroke želi nabaviti knjigo »Takse«, ki bo

za vsakega uslužbenca v izvrševanju službe neizogibno potrebna, naj se neposredno obrne na avtorja g. Štefana Sušca, Ljubljana, Beethovnova ulica 15. To naročilo naj radi sigurnosti rednega obročnega plačila vidira šef urada oz. oddelka finančne kontrole.

Da ostane knjiga za daljšo dobo let kurentna, bo avtor ob večjih zakonskih izpremembah izdajal v primernih presledkih h knjigi »Takse« — proti plačilu malenkostnih tiskovnih stroškov — posebne »Dodatke«, ki se bodo lahko prilepili v knjigo na izpremenjenih in dopoljenih mestih. Enake »Dodatke« namerava avtor izdati tudi h knjigi »Neposredni davki«, ki je pred kratkim izšla in se dobiva v knjigarnah.

Prijave za doklade

Vložite prijave za doklade! Opozarjamo na uradno pojasnilo v tej zadevi. Prijavni obrazci po sedanjih uredbi niso izrečno predpisani, kakor je bilo to prej. Uporabljajo se tudi lahko še stari formularji, kakršne so razna društva upokojencev založila lani in prej, dobe se pa po trahtikah tudi novi obrazci, izdani prav pred kratkim. Seveda je treba te ali one prijavne obrazce pravilno izpolniti in priložiti zahtevane listine kot priloge. — Opozarjamo zlasti, da se mora zdravniško izpričevalo o nesposobnosti otrok za pridobivanje predložiti samo enkrat in ga torej ni treba vsako leto nanovo predlagati. Pač pa je treba vsako leto iznova predložiti za otroke, stare nad 16 let, šolsko potrdilo, da se šolajo na javnih ali priznanih zasebnih šolah občnega ali strokovnega pouka, in sicer kot redni učenci.

Rok za vložitev prijav. Znano je vsem drž. upokojencem, da morajo v prvi polovici oktobra vsako leto predložiti prijavo za doklade. Opozarjamo, da se mora vložiti ta prijava točno tako, da je vložena pri fin. direkciji (oz. pri drugi izplačilni blagajni) v času od 1. do 15. oktobra. Prej ali pozneje

vložene prijave niso veljavne. Zato — pozor! Kdor je morebiti vložil prijavo že pred 1. oktobrom, naj jo vnovič predloži, da ne bo izplačevanje prenehalo. Drugi naj ne zamude roka!

Še o dokladah. Ob predložitvi prijave naj še enkrat ponovimo, da gre rodbinska doklada za ženo samo tkzv. staroupokojencem. Vsi ostali upokojenci s pokojninami po uradni zakonih iz l. 1923 in 1931. nimajo pravice do doklade za ženo. Staroupokojencem pa pritiče le: če žena ni javna uslužbenka oz. upokojenka ali dnevnica; če nima žena nad 200 Din dohodka od zasebne službe ali premoženja; če se ne bavi z obrtom ali samostojnim delom, ki zahteva oblastveno dovoljenje in če živi z možem v skupnem gospodinjstvu. — Vsi upokojenci brez razlike pa imajo pravico do rodbinske doklade za otroke pod pogojem, da otrok ni v javni ali zasebni službi, ki mu nese 150 Din dohodka na mesec ali kjer uživa brezplačno oskrbo; da ni otrok brezplačno v dobredelnem zavodu ali vzgojevališču; da nima ustanove ali podpore nad 150 Din na mesec; da nima od premoženja nad 200 Din dohodka na mesec

ali da nima nad 250 Din mesečne rodbinske pokojnine ali invalidnine. Za hčere, ki gospodinjijo očetu - vdovcu, gre doklada do omožitve, vendar le do 21. leta starosti. Otrokom, ki se šolajo, pa gre izjemoma doklada do 23. leta starosti.

Zadružne vesti

Posmrtnine. Naša Nabavljalna zadruga na Vodnikovem trgu v Ljubljani je iz svojega dobredelnega sklada, ki je bil ustanovljen šele lani, izplačala doslej po 14 umrlih zadružnih članih že nad 17.000 Din posmrtnin, za umrle družinske člane zadruharjev pa nekaj nad 8000 Din. Posmrtnina se izplačuje preostalim sorazmerno z višino njihovega nakupa pri zadruzi in predstavlja ob smrti članov kakor tudi njihovih svojcev lepo pomoč k nepredvidenim stroškom, ki nastanejo ob takih žalostnih primerih.

Zadružni gospodinjski tečaji. Ljubljanska železničarska nabavljalna zadruga priredi letos spet dva dnevna kuharsko-gospodinjska tečaja, ki bosta trajala vsak po štiri mesece. Prvi tečaj bo od začetka oktobra do konca januarja, drugi pa od februarja do konca maja. Tečaja se vršita v Ljubljanskem dvoru vsak delavnik od 1/29. ure zjutraj do 4. ure popoldne. Poučevali se bodo praktično in teoretično sledeči predmeti: kuhanje, serviranje, prikrjevanje, šivanje in ročna dela, likanje, zdravstvo in sploh vse, kar potrebuje gospodinja. V tečaj se sprejemajo najprej hčerke železničarjev, če je pa kaj prostih mest, pa tudi druga dekleta. Kot učnina (in odškodnina za kosilo) se plača na mesec po 300 Din.

Zadružni šivalni tečaji. Hkrati z gospodinjskimi tečaji bo ljubljanska železničarska nabavljalna zadruga priredila tudi posebne dnevne in večerne šivalne in prikrjevalne tečaje. Trajali bodo po štiri mesece in se vrše trikrat na teden. Ure se določijo sporazumno. Ti tečaji so namenjeni tistim železničarskim ženam in hčeram, ki bi se rade naučile ali spopolnile v šivanju in prikrjevanju za gospodinjske potrebe. Učnina za vsak tečaj znaša po 60 Din.

Zadružno zavarovanje. Že večkrat smo poročali, da je naša Zveza nabavljalnih zadržug ustanovila zavarovanje članov za onemoglost, starost in smrt. Zadružno zavarovanje je utemeljeno na vzajemnosti vseh zadružnikov, brez težnje za zaslužkom. Zato more nuditi zavarovancem najugodnejše zavarovalne pogoje, najnižje premije in največjo gotovost. Za obveze zavarovanja je porok Zveza nabavljalnih zadržug drž. uslužbenec z vsem svojim premoženjem. Podrobne podatke in pojasnila nudijo poverjeniki zadružnega zavarovanja, v Ljubljani tudi tajnik naše nabavljalne zadruge na Vodnikovem trgu.

Nove knjige

»Zdravje«. Četrta številka tega poljudnega zdravstvenega lista objavlja sledečo pestro vsebino: Higiena poleti — Dr. Lapajne Živko: Boj tuberkulozi! Čujmo še druge glasove! — P. P.: Pismo nekaj in danes — Poletna higiena za naše najmlajše — Temperatura pitne vode poleti — Zračne in sončne kopeli — Rečna kopel — Nenadna smrt pri kopanju — Prednosti veslanja — Glasnik higienskih ustanov — Drobtine. — V dvojni 5./6. številki, ki je nedavno izšla je pa sledeče pestro gradivo: Dr. Ivo Pirc: Zdravje v počitnicah — Dr. Lapajne Živko: Boj tuberkulozi! Čujmo še druge glasove — M. V.: Barake — Zaščitne sestre, njih delo in želje — Zdravljenje v zdravilišču naj ne bo prekratko! Občevalne oblike in higiena — Zdravljenje s salato — Kislo mleko proti slabim zobem — Zračenje poleti — Glasnik higienskih ustanov — Drobtine. — Uprava lista »Zdravje« je v Ljubljani, Pred škofijo št. 1. Naročnina znaša samo 30 Din na leto. — Vsem našim bralcem list, ki je prav dobro urejevan in je edini slovenski poljudni zdravstveni mesečnik, priporočamo.

Marsikaj

Ako imamo kruh shranjen v zaprti pločevinasti posodi ali predalu, je dobro, ako vložimo v posodo pol olupljenega jabolka ali krompirja, ker daje dovolj vlage, da ostane svež.

Sol se ne sprime, ako denemo vanjo nekaj riževih zrn, ki pijejo vlogo.

Špinača ostane lepo temnozeleno in obdrži tudi mineralne snovi, ako jo pred kuhanjem na strojčku zrežemo in potem samo dušimo.

Zelišča, kakor drobnjak, čebula itd. se sesekljajo na mokri deski, da barva in sok ne proniketa v les. Ako mora kdo jesti česen, naj si ga stre na kruh, da bo lažje požiral, ker kruh odvzame neprijetni duh po česnu.

Pernice naj se ne devajo sončiti, marveč samo zračiti, nikdar pa ne smejo ležati na zgočem soncu, ker se perje izsuši in potem rado lomí.

Terpentin raztopi takoj vsako nesnago na pločevinasti, cinkovi in emajlirani posodi. Vrči, kadí in vaze se na ta način z lahkoto očistijo.

Ako kisamo solato s citronovim sokom, jo zabelimo z oljem tik pred serviranjem. Vela solata izgubi hranilno vrednost in zato je ni dobro beliti s špehom.

Iz »Zadruharja«.

Oblike kemično čisti, barva, plisira in ilka tovarna J. O. S. REICH.

NANKING, PERJE
IN PUH ZA BLAZINE
IN PERNICE
zelo ugodno in v veliki izbiri
pri tvrdki
Robert Goli
Ljubljana
Selenburgova ulica 3

Priporočamo tvrdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

Senzacija!
SIN tvrdke KIFFMANN, Maribor
je otvoril na Mestnem trgu 8,
trgovino z urami, zlatnino in
optiko. Radi vpeljave prodajam
po neverjetno znižanih cenah!

Manufakturna trgovina
FABIANI & JURJOVEC
LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gospodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

KNJIGARNA

Ljubljana
Franciška ulica 6
Telefon št. 3397

Maribor
Palača Banovinske hranilnice
Telefon št. 2628

Izdeluje diazo-amoniak-papir „JASNIT“
za kopiranje načrtov, ki je edini 100%
domač izdelek te vrste v državi!

Učiteljske tiskarne

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo
vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna
izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigarna spre-
jema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse
domače in inozemske liste, revije itd. Velika
izbira pišemskega papirja, razglednic in slik.
Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbenecv
v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši
Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.
Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413
Posojila do Din 10.000 — vsem javnim nameščencem
po 8% proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Zadruga državnih uslužbenecv za nabavo potrebščin r. z. z o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 / Telefon št. 2421

Širite
zadružno misel
med svojimi
tovarishi!

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, rje prosti jedilni pribor itd.